

Doknr. i Barium 21413	Dokumentserie su/med	Giltigt fr o m 2018-07-05	Version 12
Riktlinje Vårdhygien - Verksamhetens ansvar för städning och rengöring			
Innehållsansvarig: Carin Lindén Gebäck, Sektionschef, Vårdhygien (carli20) Godkänd av: Ulla Molander, Chefläkare, Kvalitetsutveckling och patientsäkerhet (ullmo2) Denna rutin gäller för: Sahlgrenska Universitetssjukhuset			

Riktlinjen gäller även för Angereds Närsjukhus, Capio Lundby Närsjukhus, Carlanderska sjukhuset, Frölunda Specialistsjukhus, Habilitering och Hälsa samt Kungälv sjukhus och är godkänd av respektive chefläkare. Kan också appliceras inom primärvård och kommunal verksamhet i Göteborg och södra Bohuslän.

Revideringar i denna version

Ersätter version publicerad 2015-07-02. Riktlinjen har genomgått omfattande revidering utifrån att tidigare kopplade rutiner ersatts med [Vårdhandbokens avsnitt om städning, rengöring](#).

Bakgrund

Riktlinjen är ett grundläggande dokument som i första hand avhandlar ansvars- och gränsdragningsfrågor rörande städning/rengöring i vårdens lokaler. Klargörande avseende detta är en viktig del i arbetet att förebygga smittspridning och vårdrelaterade infektioner. För att minska risk för smittspridning i den egna verksamheten behöver hänsyn tas till riskfaktorer. Exempelvis vätskande sår, kräkningar, diarré eller bristande kognitiv förmåga.

Att vårdlokaler upplevs som rena och säkra bidrar till ett allmänt positivt helhetsintryck och medverkar till en god vård- och arbetsmiljö. Fullgod städning minskar dessutom slitaget på lokaler och inventarier.

Verksamheten ansvarar (värdenhet eller motsvarande) för städning och rengöring av ytor/utrustning närmast patienten samt slutstädning med mera, oavsett utförare. Övrig städning sköts vanligen av lokalvårdare inom lokalvårdsorganisationens uppdrag.

Syfte

Säkerställa att samtliga områden i vårdverksamheter städas/rengörs i tillräcklig omfattning och med rätt kvalitet, för att minska mängden mikroorganismer i miljön. Linjechef ansvarar för att definiera och klargöra berörda parters ansvarsområden. Se även Västra Götalandsregionen, Ledningshandbok, Lokalvård, [Riktlinje för städkvalitet i Västra Götalandsregionens vårdlokaler](#) med tillhörande [rutiner och instruktioner](#).

Arbetsbeskrivning

Linjechef ansvarar för att:

- Klargöra verksamhetens ansvar för städning i vårdlokaler genom att upprätta ansvars-/gränsdragningsdokument, oavsett om vård- eller servicepersonal är utförare. Exempel på vanliga områden som utförs av vård- eller servicepersonal är:
 - städning och rengöring av patientnära ytor
 - städning och rengöring av utrustning som delas mellan patienter
 - slutstädning
 - städning och rengöring av gemensamma utrymmen och vårdnära lokaler, som behandlings-/undersökningsrum, läkemedelsrum, förråd, desinfektionsrum och avdelningskök.
- Definiera vad som ingår inom respektive område.
- Definiera med vilken frekvens städning/rengöring ska utföras inom de olika områdena.
- Definiera kritiska punkter för komplettering med desinfektion samt vilka ytor som alltid ska desinfekteras mellan patienter.
- Definiera vilken städutrustning och vilka medel som ska användas i de fall vårdpersonal är utförare. När verksamhetsbunden städning upphandlats och utförs av utbildad servicepersonal kan detta överlåtas till serviceorganisationen.

Doknr. i Barium 21413	Giltigt fr.o.m 2018-07-05	Version 12
--------------------------	------------------------------	---------------

Riktlinje Vårdhygien - Verksamhetens ansvar för städning och rengöring

- Upprätta verksamhetsbaserade checklistor och kontinuerligt bedöma behov av uppdatering. Respektive checklista ska innehålla vad som ingår och med vilken frekvens samt plats för signatur och tidpunkt. Se, förslag på checklistor:
 - Städning av patientnära ytor på vårdrum
 - Städning i vårdnära lokaler och mottagningsrum/utrustning som delas
- Städutrustning och upphandlat städmaterial (t ex moppar) finns tillgängligt på varje vårdenhets för bland annat akutstädning.
- Säkerställa att personalen har kunskap om hur städning/rengöring i vårdmiljö utförs, se [Lokalvårdsutbildning för vårdpersonal – regional utbildning](#).
- Personal som upptäcker kroppsvätskor/föroreningar ansvarar för att punktdesinfektion/punktstädning utförs:
 - på vårdenheter har vårdpersonal huvudansvar för punktdesinfektion
 - punktstädning utförs direkt vid förorening/spill av t ex dryck.

Ansvar

Linjechefer för respektive verksamhet ansvarar för att denna riktlinje, checklistor och aktuellt avsnitt i Vårdhandboken är kända och följs av alla medarbetare. Linjechefer ansvarar även för att vårdpersonal har kunskap om den städning de ansvarar för.

Uppenbara brister i rengöring/städning rapporteras av den som identifierar det i MedControl PRO eller befintligt avvikelssystem.

Uppföljning, utvärdering och revision

Linjechefer ansvarar för uppföljning och utvärdering tillsammans med Regionsservice eller motsvarande lokalvårdsorganisation i samband med granskning av städskvalitet som utförs regelbundet.

Sammanställande i arbetsgruppen ansvarar för uppföljning/revision av innehållet.

Relaterad information

[Vårdhandbokens avsnitt Städning, rengöring](#)

Förslag på checklistor för vårdpersonal

- [Städning av patientnära ytor på vårdrum](#)
- [Städning i vårdnära lokaler och mottagningsrum/utrustning som delas](#)

Kunskapsöversikt

[Städning i vårdlokaler \(SIV\)](#) Vårdhygieniska riktlinjer och rekommendationer för städ- och vårdpersonal. Svensk Förening för Vårdhygien 2012 07 09.

[Vårdrelaterade infektioner. Framgångsfaktorer som förebygger](#). Sveriges kommuner och landsting, 2014. ISBN: 978-91-7585-109-9.

Dancer SJ. Hospital cleaning in the 21st century. Eur J Clin Microbiol Infect Dis 2011;30:1473-81.

Huslage K, Rutala WA, Sickbert-Bennett E. A quantitative approach to defining "high-touch" surfaces in hospital. Infect Control Hosp Epidemiol 2010;31(8):850-53.

Mitchell BG, Dancer SJ, Andersson M, Dehn E. Risk of organism acquisition from prior occupants: a systematic review and meta-analysis. J Hosp Infect 2015;91:211-17.

Doknr. i Barium	Giltigt fr.o.m	Version
21413	2018-07-05	12

Riktlinje Vårdhygien - Verksamhetens ansvar för städning och rengöring

Thom KA, Johnson JK, Lee MS, Harris AD. Environmental contamination because of multi-resistant *Acinetobacter baumannii* surrounding colonized or infected patients. *Am J infect Control* 2011;39:711-5.

[Städning – översikt](#). Vårdhandboken.

Sveriges Kommuner och Landsting. Vårdnära service en viktig del i framtidens sjukvård. Stockholm 2014.

Svensk Standard, SS 8760014:2017. Rengöring och städning för minskad smittspridning inom hälso- och sjukvård. Stockholm: Swedish Standards Institute (SIS); 2017.

Arbetsgrupp

Arbetsgrupp Vårdhygien Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Osk Atladottir, hygiensjuksköterska

Anette Kullgren, hygiensjuksköterska

Kerstin Möller, hygiensjuksköterska, sammankallande

Godkänt av

Angereds Närsjukhus

Capio Lundby Närsjukhus

Carlanderska sjukhuset

Frölunda Specialistsjukhus

Habilitering och Hälsa

Kungälvvs sjukhus

Närhälsan

Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Cornelia Bergdahl, chefläkare

Ola Blomqvist, chefläkare

Anders Bengtsson, chefläkare

Philipp Meijering, chefläkare

Anne-Berit Ekström, chefläkare

Jacob Wulfsberg, chefläkare

Monica Radeberg, chefläkare

Ulla Molander, chefläkare

Riktlinje Vårdhygien - Verksamhetens ansvar för städning och rengöring

Definitioner till denna riktlinje

Bilaga 1

Akutstädning	Städåtgärd som inte kan uppskjutas till nästa städtillfälle utan måste utföras omedelbart
Desinfektion	Process med kemiska medel som minskar antalet mikroorganismer till en nivå som inte innebär risk för överföring av smitta
Förorening	Ansamling av material på fel plats eller i stor mängd
Kritiska punkter	Ytor och utrustning som finns i patientens närhet eller som delas mellan vårdtagare och som används frekvent, s.k. tagställen
Kroppsvätskor	T.ex. blod, urin, avföring och sekret
Lokalvårdare	Personal anställd i lokalvårdsorganisation som utför regelbunden städning
Patientnära ytor	Inredning, inventarier och utrustning vid patientplatsen, t ex säng/brits, sängbord, lampa, instrumentpanel
Punktdesinfektion	Spill av smittsamt material och/eller kroppsvätskor torkas upp direkt med ytdesinfektionsmedel
Punktstädning	Spill av t ex mat eller kaffe torkas upp direkt med vatten och eventuellt rengöringsmedel
Rengöring	Metod där ytor mekaniskt bearbetas för att ta bort smuts, damm och andra orenheter så att ytorna blir estetiskt och synligt rena. Med rätt rengöring bevaras ytskiktet och antalet mikroorganismer minskas. Därmed förebyggs anhopning, uppvirvling och förökning av föroreningar
Riskfaktorer för smittspridning/smitta	Kräkningar, diarré, eksem, omlägningskrävande vätskande och/eller kroniska sår
Servicepersonal	<i>I detta sammanhang</i> , personal anställd av serviceorganisation som enligt avtal utför definierade tjänster inom verksamheten, exempelvis patientnära städning
Slutstädning	Städning i samband med att patient byter vårdplats, skrivs ut eller avslutar isolering. Inkluderar bland annat patientnära ytor och hygienrum
Städning	Rengöring, materialvård, avlägsnande av avfall m.m.
Tagställe	Ytor som patienter och personal ofta berör med händerna
Vårdpersonal	<i>I detta sammanhang</i> , personal anställd av vårdenheten som utför patientnära och/eller vårdnära städning/rengöring, t ex vårdbiträde, undersköterska eller sjuksköterska
Ytdesinfektion	Medel avsett för desinfektion/smittrening av ytor i lokaler, på medicinteknisk utrustning och inredning m.m.
Vårdnära lokaler	Vårdlokaler i nära anslutning till vårdverksamhet utan att patienter vistas där, t ex kök, läkemedelsförråd